

Инж. Петров - Напрежение
на 110 киловолта

22 януари 2016 г. • година V • брой 124

Акценти

ту - София готов да открие филиал тук още от есента

Възможностите за откриване в Казанлък на филиал на Техническия университет - София са обсъждани между ръководството на висшето училище, общинската управа и работодатели от община Казанлък.

От управата на висшето училище са декларирали готовност за откриването на такъв филиал още през септември тази година.

Срещата се е състояла с участието на кмета на община Казанлък Галина Стоянова, ректора на Техническия университет в София проф. дтн инж. Георги Михов, Любомир Димитров, зам.-ректор на ТУ, гр. София, доц. д-р инж. Пламен Угринов, ръководител на катедра „Енергетика и машиностроение“ в Колеж по енергетика и електроника към ТУ, гр. София, доц. д-р инж. Ивайло Ганев, директор на Колеж по енергетика и електроника към ТУ, гр. София, депутатка от 43-то НС Нено Владиков, както и с участието на представители на големи, средни и малки фирми с производство в сферата на машиностроенето.

Продължава на стр. 4

ПРИЗНАНИЕ ЗА КРАЛЬО ОРОЗОВ

С две награди на церемонията Спортист на 2015 година на Община Казанлък бе отличен посмъртно казанлъшкият футболен състезател и треньор Кралю Орозов. Футболната легенда, която си отиде без време от коварно заболяване преди няколко месеца, получи плакет и грамота за принос в развитието на футбола в района от Община Казанлък.

Семейството на футболния треньор, приключи живота си като треньор на ФК „Арсенал 2000“, получи и награда - при-

знание за оставената дира и от ръководството на „Арсенал“.

Посмъртните признания към треньора получи неговата съпруга Радка Орозова.

На церемонията присъства и цялото спортино семейство на футболната легенда. Приживе Кралю Орозов бе състезател и дългогодишен треньор на ФК „Розова долина“.

С уменията си, треньорските си похвати и с харизмата си той оставил голяма дира и сред младите футболни надежди на ДЮШФК „Арсенал 2000“.

Миран Маденджиян

ZAKAZNAK.BG

Обективната журналистика си има нов дом

НОВИЯТ ПОРТАЛ НА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

WWW.ZAKAZNAK.BG

ОБЩИНАТА ЩЕ ПОДПОМАГА МЛАДИ ЛЕКАРИ

Община Казанлък създава нов фонд за подпомагане на млади лекари – специализанти, които работят и ще работят в Казанлъшката многофункционална болница. Сумата, която ще се задели от местния бюджет през тази година, е 30 хиляди лева и е резултат от разговори между общинското и болничното ръководство. Целта на тази финансова помощ, право на която ще имат лекари – специализанти в казанлъшката болница, е финансово подпомагане на специализантите по време на тяхното обучение за придобиване на специалност, с цел те да останат на работа тук, казва на среща с журналисти кметът на Община Казанлък Галина Стоянова.

Петима са в момента специализанти, които работят в болницата в Казанлък.

С новия си фонд Община Казанлък ще се нареди сред малкото общини в страната, които въвеждат стимули и различни мерки за задържане и привличане на млади медицински кадри на своя територия.

10 хиляди са болните, преминали и лекувани в казанлъшката болница през миналата година, като средно всеки един от тях е бил на лечение по 4,6 дни. Между 500 и 1000 лева е сумата, влагана в медикаменти за всеки един преминал болен.

Заради далеч по-примамливи оферти откъм заплащане от години младите български лекари не остават в страната. В пъти парите, които им се предлагат в европейски клиники и болници, надвишват онова, което могат да получат за труда си тук.

Продължава на стр. 6

МОТИВИРАЙТЕ

своите служители, клиенти и партньори

Баучер Храна®

Ticket Compliments®

Compliments^{card}

Edenred

Ticket Compliments®

Compliments^{card}

Идърд България

www.edenred.bg

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев.

Редколегия: Деляна Бобева - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Ращкова, Първолета Петкова, Мария Пискова, Миран Маденджиян, Венко Юнаков. Със съдействието на КНСБ и КТ "Подкрепа" в "Арсенал" АД.

ИНЖЕНЕРЪТ ОТ БУЗЛУДЖА

Все въстания вдигаме, а се оказва, че се бием за водата. Това твърди главният инженер на паметника Бузлуджа Райко Чайлев.

Той ни намери.

През именно тези страници на вестника. И заради съхранената жива нишка за памет на времето. Защото носи в себе си голямо парче от онова, което се нарича национална гордост,

автор е на прототипа, значка от Монетния двор и... парче рубин. Изкуствен. От който е изградена Бузлуджанска звезда, с размери 6 на 12 метра. Същата, като тази на Кремълския дворец.

памет, достойнство, усещане за смислен живот и яростна съпротива срещу новото време, обявило всичките дни, в които си създавал с много труд, лишения, безъasmine и всеотдайност върху и непотребност. В бензислие.

Присьда, с която живеят и си отиват две поколения строители на днешна България.

Инж. Райко Чайлев.

Дори не бяхме чували името му, независимо, че там, на върха, символ на разрухата днес, е оставил голяма част от себе си. Цели 8 години. От началото, през периода на целия градеж до най-

Щеше да е странно, ако този интересен и съхранен от времето мъж нямаше арсеналска история.

Именно през 1978 година го намира и партийната заповед - заръка: след два дни трудовата му книшка да е на Бузлуджа и да започне работа. Като главен инженер на обекта, отговарящ за всички комуникации - ток, осветление, звукова и светлина система.

Инж. Райко Чайлев.

За момчето, родено в един от Смолянските квартали

славните години от функционирането му, почти до финала.

Изболява и изпреживява изграждането на най-съспътна паметник в историята на социалистическа България, от основите до светването на рубинената звезда. Която монтира с помощта на двама руснаци.

От всичките премързали дни и посребрени нощи там, на върха, са му останали няколко ордена, значки, признания и отличия като: "Герой на труда", „Златни ръце“, орден „100 години Георги Димитров“, един албум с черно-бели снимки, няколко картички, малък макет на паметника, чийто

и завършило Техникум по минна и рудна промишленост, Казанлък е големият индустриски град. Идват на практика в тогавашния Механотехникум „Цяцко Радойнов“, силно впечатлен от начина, по който в него се обучават бъдещите технически кадри на България.

Така се завърта животът му, че в Института в Пловдив среща бъдещата лекарка от Казанлък, дъщеря на един от градските кметове по него време Денcho Аврамов - Милка Денева. От

любовта им след години се ражда синът Добрин, също възпитаник на казанлъшкия Механотехникум и бивш офицер от Българската армия.

Инженер Чайлев пристига в Казанлък през 1963 година, без да подозира за силата и магията на водата от Царска чешма. Ще се сети за това след години, когато построи живота си тук.

През 1964 година вече работи в тогавашните Обединени машиностроителни заводи,

От него време пази неверо-

от този си период пази безценни спомени, защото времето било такова - героично, без да му личи. Не съзнавали, че тогава пишат индустриалната история на социалистическа България. Когато се качил в края на 70-те години на Бузлуджа, не си давал сметка, че започва още по-голяма и сериозна страница в живота му. С дрия. Било просто работа, что какже след 4 десетилетия инженер Чайлев.

Пак на върха смолянският

покойният Стефан Ноев, с куп партийни величия, министри на културата, на икономиката на бившия СССР, с командира на Габровско-Севлиевския отряд, с партизани от „Бургашкия партизански отряд“, както се представили двамата достолепни мъже, изкачили върха в дъжд в навечерието на откриването на дома-паметник през август 1981 година. И го видели, преди Първият в държавата да стори това. Благодарение именно на инж. Чайлев.

Пак на върха смолянският

инженер завинаги ще запомни

всегодността и героизма на стотиците български войниче-та-трудоваци, изнесли на ра-

менете си градежа на символа на социалистическа България.

Това беше строежът на де-

сетиленото и държавно ръководство и стро-

ежът на века в монументал-

ното строителство, спомня си сега 80-годишният инженер.

Не е съгласен, не приема,

че нищо от онези чертежи,

схеми, конструктивни бележки не е съхранено, защото той

лично на финала събрал до-

кументация в близо 3 хиляди

папки. Не приема, че някой

може просто така, с лека ръка,

да затрие всичко. Искрено се

радва и подкрепя усилията на

Монтана Дора Иванова, награ-

била се с почти идеалистична-

та, но всъщност реална и осъ-

ществима задача: да съхрани

този български монумент и го

превърне в Пантеон на нацио-

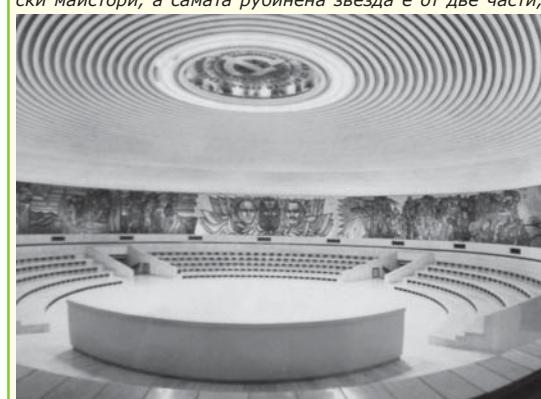
налната памет и история.

За 8 години на върха - в студ, мраз, в жега и дъжд, инж. Чайлев е преживял какво ли не: заради сняг и невъзможност да имат храна са стигали до там, че да размразяват останалото за кучето на двора. Да създават на място, под върха, работилница за нуждите на работещите на паметника техничари и работници по поддръжката, да работят денонощия без почивка, за да изпълнят грандиозната партийна задача - паметник на Българската социалистическа партия и нейната идея.

Времето беше такова: идеалистично, смело, трудно, но се раздавахме, защото виждахме смисъл в живота си напред. Не предполагахме, че съсъс скоро всичко това ще пътне в руини, ще изгуби смисъл, ще бъде обявено за пошло, ненужно, грешно, с носталгия и упрек в гласа споделя инж. Чайлев.

Боли го за зверската разруха по отношение на техниката и всичко ценно в паметника, за което са похарчени десетки милиони левови народни пари, техника, внасяна по второ направление. Само осветителната техника на Дома-паметник била за 4,5 млн. лева, спомня си главният инженер. Отделно озвучителя, отоплителна, която месеци след откриването на паметника се преработва напълно и наново.

Продължава на стр. 4

монтажани и слобождени на земята. Домът-паметник е имал изградени 3 гърмоиздатни пояса.

Покривът на огромното съоръжение е 640 тона, а за изграждането на вътрешната конструкция, която е трябвало да понесе тази конструктивна тежест, екипите - работещи войници от Трудовите войски, са сменяни на 3 часа. В подземията на паметника е имало изграден 50-кубиков резервоар за противопожарни нужди с модерни хидрофори. Самолетни столове на мястото на амфитеатралната зрителска част е била сред първоначалните идеи в интериора на паметника.

Сред любопитните подробности е фактът, че в разрушения от вандали надпис пред паметника „Пролетари и всички страни, съединявайте се!“ е имало 600 грама злато под формата на златни нишки в букви.

Днес всичко това е само история...

сега „Арсенал“, като конструктор в Конструктивния отдел. За близо 15 години работа е преминала през много цехове и отдели на фирмата, бил е в агрегатното производство, във фрезовото, един от конструкторите е на инструменталната фрезова координатна машина. Тук някъде съдбата го среща - и с една от арсеналските емблеми - инж. Неделчо Бра-тев.

Пак там професионалният шанс го среща и с архитекта на Чинията - Георги Стоилов, с директора на Дома-паметник -

Банкерът Кръстев:

КАФЕТО Е КАТО ВИНОТО

„Банките ми бяха много интересни“, обяснява професията си Кръстев, който сега управлява „Търговска банка Д“ АД в Казанлък. Още като студент работи в сектора. Учи финанс в отличната школа на Свищовската Академия „Д. И. Ценов“.

Едно друго увлечение, което става съдба, го води от Пловдив в Казанлък. Съпругата Златка. Срещат се под телепата, докато тя учи рехабилитация. Така плодивчанинът Петър идва да живее в Казанлък – финансисти се търсят на всяка място, рехабилитатори по онова смутно време на 90-те не толкова... Златка получава покана да работи в казанлъшката болница. Времето е точно време за човек, който иска развитие във финансова сфера. Създават се нови банки, гради се мрежа от клонове в цялата страна. Кръстев подава съвета. Търси своя шанс. И не се плаши да почне от нулата. Петър почва като касиер в банка. После – в „Обслужване на клиенти“. Работи с фирми, минава и през потребителските кредити, заменя ОББ с „Райфайзен“ и някак логично идва предложението за директорска позиция. Водолейската му природа се отдава на страсти, но страсти са винаги овладяна от разума. След обстойна преченка за добри професионални перспективи в банка, на която предстои продажба, но продажба на отличен и стабилен купувач, той приема настийчивото предложение да оглави ЮНИОНБАНК в Казанлък. „Може би видяха потенциал в мен...“, така си обяснява Кръстев предложението за израстване в кариерата. Професионалното предизвикателство за него е да работи в една система по строго европейски правила на прозрачност и коректност към клиентите. На сегашния си работно място ТБ „Д“ Кръстев идва две години след като ПИБ купува българската дял на VLB, под която работи купената ЮНИОНБАНК.

Кризата през 2008-ма в банковия сектор, намесата на държавите, мерките на ЕС, всичко, което се случва, касае и банките у нас. Въпреки случилото се по време на финансата криза в света и банковият трус у нас мината година, Петър Кръстев твърди, че финансата система в България е стабилна. А като мениджър, ноу-хау и организация на работа, това е един от водещите сектори, който усъвоява европейските модели на управление. Казва го като професионалист, който вече работи в изцяло българска банка, но им опита със структури на водещи европейски финансови институции. Колкото до бизнесклиматът в Казанлък, неговата оценка няма как да не е точна: все пак познава парничните потоци в банковия сектор на местно ниво. Оценката на финансиста се свежда до заключението:

**Казанлък има щастлието
кризата тук да не е така
осезаема.**

Прчината за този обнадеждаващ извод Кръстев нарича в структурата на местния бизнес, преобладаващо свързан с машиностроенето. „Машиностроенето бе срав-

и образовани българи не се връщат тук...“, казва баща му.

Диляна е още ученичка в казанлъшката ПМГ. Но майсторът в кафето я влече и постоянно помага в работата. Лично е поела от опита на най-добрите: учи се от Бариста, когото Кръстев кани в Казанлък през миналата година, не прос-

лично той друго, освен еспресо, не пие. Нес-кафето – кафето, което се прави по химико-технологичен път, не му е на сърце. От уличен автомат кафе не пие, макар да признава, че в този сектор има машини и машини... Доброто кафе за един може да не е добро за друг, знае Пе-

което обичаш, трябва много, много хора да са си свършили работата добре“. И всичко е ръчен труд! Плодът се бере на ръка, суши се, после се минава с търмъци, пресява се, за да се отделят само зърната и едва тогава кафето се събира в конопени чуви. Конопени – защото кафето диша! Магията на вкуса продължава да се забърква и от технолозите във фабриките, където се смесват различните сортове, за да получат дадената марка. Трайният вкус, към който се привързат и дори пристрастяват ценителите, тук е в ръцете на кафе-сомелиерите. Те трябва да го получат безогрешно, независимо от разликите в реколтите, които никога не дават зърна със 100-процентово еднакви свойства. Получено от технолозите, високото качество се пази да стигне до пазара непременно във вакумни опаковки, откриват някога от „Illy“. И го превръщат в свое правило.

Процеса от плантация до масичката в уютно заведение Кръстеви са показали в художествени фотоси в своето уютно място, където се смесват изкуство и наука с крайна цел: удоволствието с дъх на кафе. Защото удоволствието не е само в 30-те милилитра кафявя течност с каймак във формата на сърце. Удоволствието е в преживяването. „Концепцията е моя, визуализирана с помощта на Венко Юнаков. Исках нещо точно конкретно. Знаех какво“, каза Петър.

Получило му се е... Тук еспресо, капучино, макиато и лате, се правят пред очите на хората. Още с влизането си въвежда „мерцедес на кафе-машините“ – оборудването е специална поръчка и дизайн от Италия. У нас това се прави рядко. А човекът – готовът на кафе с майсторски възможности, при Кръстеви трябва наистина да е артист. Той се движи тихо и елегантно между машината и бара с точни и сигурни действия. Изкусно, „Баристът може да направи всичко с тази машина, ако знае как!“, казва Петър Кръстев. Тръпката от радостта да пригответ своето еспресо той не пропуска – сам работи през почивните дни. Прави го за релакс, който, заедно с тениса, помага в битката със стреса. „Доброто кафе не се прави лесно“, знае човекът, който преди десетина години почва с едно „складче“, но, пътешествия от хобито до здраво положение на бизнес, той не спира да прави нещата така, че да се получи радостта на клиента.

За кафето мога да говоря цял живот..., казва банкерът с необычната кафенена страсть. За китарата време почти не му остава. Освен по празници. Като идващи петък – на 29-ти януари, личен рожден ден. На всеки рожден ден се лее вино. Но точно този ще има и дъх на кафе.

Диана Рамналиева

Банкерът вдецата си

Перфектно италианско кафе може да се пие и в Казанлък. Това не е рекламиран слоган. В рекламиите винаги има доза преувеличение. А в случая, който визирате, няма. Преувеличена е единствено дозата страст. Към кафето. Към ароматното еспресо, което, преди да се кротне в 30-те милилитра на елегантната чашка, е минало страшно дълъг път. По този път за Петър Кръстев тайни няма. Той приключението по него откакто се помни. Дегустира стотии напитки по света и у нас. Чете. Научава, че „доброто еспресо е правилно пригответо еспресо“. А за правилно пригответо еспресо са нужни: точният сорт кафе на зърна; отлично напаснат бленд, компилация от – да кажем, 9 сорта /Арабика, не робуста!/, перфектна кафе-машина с най-висок клас; отличен барист! /човекът, който приготвя кафето!/. И, ако някъде по веригата от човешки труд нещо се обръка, в 30-те милилитра на елегантната чашка не откриваме любими аромат. Майсторите на вкуса такива грешки не допускат. Петър е един от тях.

„Майстори на вкуса“ също не е рекламиран слоган. „Artisti del Gusto“ е програма. За най-добрите. Кафенетата в България, които работят по тази програма на световноизвестния производител на кафе „Illy“, са само три. Извън София – единствено в Казанлък. В уютно място, което създава Петър.

А най-странныото е, че той е банкер...

И още: професионалист, който не обича политиката. С едно изключение – когато на нея се занимават квалифицирани специалисти, които имат доказано ниво в професията. Експертността е нещото, което Кръстев ценя много. Затова, когато е поканен преди около половин година да бъде част от групата „Експерти за Казанлък“ приема. Поканата е лично от водача на листата и председател на групата в Общинския съвет Николай Ибушев, изпълнителен директор на „Арсенал“ АД.

Нито слабо засегнато от кризата“, казва директорът на ТБ „Д“ в Казанлък.

Освен страсти си към финансите и читавото еспресо, Петър признава и „слабостта“ си към хубавата книга. И китарата. В четенето, трилърите на Лъдъм и Балдади чу мъвръя в едно с Пенчо Славейков и Вазов, които винаги може да си отвори, защото ги носи на всяка място с таблета. Четенето и ученето през целия живот са семейни ценности. Синът Веско и дъщерята Диляна се учат от малки на всичко, което правят Петър и Златка. Веско е студент в Австрия, но семейството иска той да се приbere у дома. „Най-големият проблем у нас е, че малдите

то за да прави демонстрации, а за да обучава персонала му. За дната си днук тук Гърцият Барист остава изключително впечатлен от уменията на домакините си.

Посещенията на ТОП Баристи в България са рядкост. Редки са и отличните им оценки за местата, където у нас се предлага еспресо от високо качество. Кръстеви получават тази оценка. Участието им в програмата „Artisti del Gusto“ говори само по себе си. Оценката на познавачите от отличното кафе също е факт. Купища италианци се изсипват тук по Празника на розата. Казанлъчани също са усетили, че удоволствието до отпиши еспресо тук е не по-малко, отколкото край площад „Сан Марко“...

Петър Кръстев. Но също знае, че в доброто кафе кофеинът е последната съставка, която добрият барист – готвачът на кафе, извлича. Тайната на хубавото кафе не е в кофеина. Налага се мнението, че българският вкус е вкусът на горчивото кафе, това не е вярно – хубавото еспресо не горчи. Докато Майсторите на добрия вкус работят само със сорт арабика. 1 800 съставки има в кафето! – научавам от човека, превърнал като в приказки хобито си в успешен бизнес. Научавам още, че кафе е плод, подобно на грозездото – с различни белези, според региона, където е отгледано. За Петър: „Кафето е като виното! За да се запази крайният вкус на кафето,

Продължение от стр. 1

...ФИЛИАЛ ТУК ОЩЕ ОТ ЕСЕНТА

В срещата участва и инж. Владимир Чучумищев, координатор на Регионалния академичен център на БАН в община Казанлък.

В казанлъшки филиал на ТУ-София се предвижда да бъдат обучавани кандидати в технически специалности, от каквито има нужда местният бизнес.

Пред казанлъшки работодатели е представена примерна програма, по която ще се обучават студентите. Сред тях ще има общиинженерни дисциплини, машиностроение, хидравлика и други. Община Казанлък ще има агражмент да предостави база и заедно с бизнеса да осигури практиките на студентите. Завършилите специалността ще придобият квалификация бакалавър и ще имат право да продължат да се обучават с степен магистър.

На срещата е обсъдено и сътрудничество в учебния процес между община Казанлък, местния бизнес и ТУ, гр. София.

Техническият университет - София е най-големият учебно-научен комплекс в България в областта на техническите и приложните науки. От 70 години той дефинира образователните стандарти и въвежда националните приоритети за развитие на инженерното образование и наука.

„Трибуна Арсенал“

В следващия брой ще бъдат публикувани подробности за учебната програма. Екипът на вестника ще следи темата в развитие.

„БУРАТИНЧЕТАТА“ ИЗПРАТИХА ПОСЛАНИЯ ЗА МИР

Деца от казанлъшката детска градина „Буратино“ изпратиха на свeta писма за мир. Детските послания тръгнаха на път с помощта на разноцветни балони, пуснати в небето. Арсеналската забавачница се намира на

територията на фирмата и е една от най-старите детски градини в района, предпочита от родители и деца. Над 110 са в момента нейните възпитаници, които с достойнство пишат вече 9-то десетилетиенейната история.

С инициативата си казанлъшките малчугани станаха част от общото послание на 11 страни за мир в света. Инициативата е част от европейски е-туининг проект под егидата на френски учебни заведения с мотото „Свобода, равенство, братство“. Името на проекта е „Нека да изпратим писмо за мир в небето“ и в него участват деца и ученици от Франция, Италия, САЩ, Естония, Румъния, Турция и други.

В рамките на образователния проект децата са създали и 50 цветни картини, изобразяващи мира, според тях самите, каза Искра Спасова, координатор на проекта за детската градина „Буратино“.

„Трибуна Арсенал“

Първи щъркел

Човек, колкото и щастливо да живее, никога не е докрай щастлив, ако не стане дядо или баба. Е, и най-поетичният член на редакцията на „Трибуна Арсенал“ Диана Рамналиева се докосна до това висше щастие.

В средата на януари Диана стана баба на прекрасната, пухкава, малка Нели. Заслугата за радостта е на зетя като мед и единствената ѝ дъщеря Цветелина. Да задмине по хубост, талант, перо и чар всички в родата и за нея да се говори през девет земи в десета, е редакционното ни описване за най-новата пловдивчанка Нели.

Жива и здрава!!!

Информация на БТПП

Продължение от стр. 2

ИНЖЕНЕРЪТ...

Изключително свежи са му спомените от ноцта преди откриването и самото откриване, когато, докато първият секретар на ЦК на БКП Тодор Живков произнася реч на стълбите пред паметника, на тавана започват да се топят кабелите за високо напрежение, заради неподходящ подбор на кабелите в димерните устройства.

След откриването на паметника главният инженер на Бузлуджа Райко Чайлев остава още 4 години там. Тръгва си, за да търси нови предизвикателства.

На финала на трудовия си път има дори и период като безработен и като пазач на земеделската кооперация в Голямо Дряново. Слага това в графата „шеги на времето“. В същото село сега е „пуснал котва“ в уютна къща, която стяга със сина си вече четвърти век.

Изглежда доволен от времето и оставените следи. Боли го единствено за това, че независимо от големите ни приказки, байраци и въстания по български, дето вдигаме, в крайна сметка се оказва, че „все се бием за водата“. И докато все така я караме, всички върхове ще са ни подкастрени.

Деляна Бобева

БАРОМЕТЪР

ЦЕНАТА НА ТРУДА РАСТЕ

Българската търговско-промишлена палата /БТПП/ предупреди за опасност от влошаване на позициите на България в международните класации.

От почетното 9-то място България пада с три позиции в международна аутсорсинг класация. Това стана ясно от публикуваните официални резултати на годишния индекс на консултантската фирма А.Т. Kearney, определящ най-привлекателните дестинации за аутсорсинг (outsourcing - Outside Resource Using). България вече заема 12-та позиция. Причината, според консултантската компания, е, че у нас расте цената на труда – поради нарастване на данъци, осигуровки и регулатии.

Индексът на консултантската фирма анализира 55 страни с помощта на три отделни показателя: финансова атрактивност – включва показатели като средна работна заплата, цени на наеми, електричество, комуникации, данъчна тежест, корупция, стабилност на валутата и др.; квалификация и наличие на необходимата работна ръка; бизнес среда – отразява общото макроикономическо и политическо състояние на страната.

България влошава резултата си по първите два от тях спрямо предходната година, а т. нар. финансова атрактивност е с най-голям кофициент на тежест.

БТПП многократно предупреждаваше, че неизбежен резултат от непазарно вдигане на минималната работна заплата и разпространяване на високите стойности на минималните осигурителни прагове ще се отрази на средата и на условията за правене на бизнес.

Увеличаването на минималните осигурителни прагове, което беше направено, засега ИТ сектора, заради високите нива на заплати. Това доведе до увеличение на разходите за персонал, които са сред основните за този бранш.

България има най-висок ръст на разходи за труд в Европа през 2015 г. Данните са от проучване, провеждано ежегодно от Асоциацията на европейските търговско-промишлени палати.

Позицията на БТПП по отношение на пазара на труда е, че не е икономически обосновано административното налагане на увеличение на минималната работна заплата и минималните осигурителни прагове. И то при очакван ръст на производителността на труда до 1% през 2015-2016 година (съгласно пролетната макроикономическа прогнозата на ЕК от 2015 г.), минималната заплата се вдига от началото на тази година с 10.5%, а минималните осигурителни доходи – със 7.5%. Тези решения, взети без оценка на въздействието и при липсата на механизъм за изменението на минималното възнаграждение и минималните прагове, означават неизбежно влошаване на атрактивността на страната ни за инвеститорите, което се вижда и от класацията на А.Т. Kearney. За съжаление, БТПП има опасения, че това ще се случи и в други класации.

Информация на БТПП

ИНЖ. ПЕТРОВ - НАПРЕЖЕНИЕ НА 110 КИЛОВОЛТА

Той и колегите му отговарят за цялата енергийна система на „Арсенал“: над 600 километра подземни кабели, 11 подстанции и 150 трафопоста. За сравнение, в целия Казанлък те са около 390. И всичко при тях е много

От 2000 година „Арсенал“ е една от първите фирми в страната, които са на свободния енергийен пазар, казва инж. Петров.

В ежедневието на началника на електроцеха е и всичко, свързано с профи-

сениял“ става по-устойчива и безаварийна, споделя за читателите на вестника началникът на електроцеха.

Благодарение на разбирането на ръководството, арсеналските ел. техники и специалисти, колегите на инж. Петров, са подменили и модернизират не една подстанция на територията на фирмата. Последната им такава работа е в подстанция Мъглиж, където са изградили на практика една изцяло модерна подстанция и сменили 40-годишни маломасленни прекъсвачи с вакуумни. Сега се изгражда и втората такава, пак там.

За инж. Петров това е особено важно, с оглед на пестене на време, пари, честота на аварии. Последното означава основно загуба на пари, а това е недопустимо за мащабите и оборотите, на които работи „Арсенал“.

Затова и превенцията, и модернизацията в нашата работа са от изключително значение, разсъждава на глас електроинженерът. В първите години, когато започнал работа на голямата основна площадка в „Арсенал“, след година чиракуване като ел. техник в завода в Шейново, в „Арсенал“ работещите в електроцеха правили на година по 100 муфи. За пресния възпитаник тогава на Техническия университет в Габрово това било изумително много работа по обем. Сега, с новите техники и подмяната на голяма част от комуникациите, техният

са вложени в модернизацията на различните ел. съоръжения във фирмата само в последните месеци. Модернизирана е и Главната подстанция. Предстоят през настоящата година още нови вложения и нови модернизации на ел. съоръженията, подмяната с ел. газови прекъсвачи на главното захранване и други. Само на площадката в Мъглиж, в подстанцията, вложенията ще са над 200 хиляди лева, изчислява Мирослав Петров. А това за специалиста-инженер означава само едно: по-надеждни и модерни системи, повисока производителност.

„Ние сме съвръщи работата, ако нямаме работа“, обобщава философията и спецификата на работата в електроцеха инж. Мирослав Петров. Благодарен е за доверието и уважението, което той и колегите му имат помежду си и без които не върви както трябва нито една работа в колектив, още

компетентни и можещи електричари, инженери, хубавото е, че идват и млади хора, споделя още инж. Петров.

Сред цеховите кадрови гордости е и 27-годишият инж. Стефан Карагьозов, отговорник на ел. лабораторията, който с опита и хъза си за работа вече дори е бил сред отличните служители на фирмата в арсеналската Алея на славата.

Търсим хора с опит, с желание за работа и знания, мотивирани да учат и нови неща, издава своите по-добри кадрови критерии началникът на арсеналските ел. специалисти.

Отвъд работата, поколенческият арсеналец разтоварва с игра на шах. Бил по-добър напоследък, но доскоро жена му го биела често в играта. За пораженията си на дъската има обяснения: тя играе по-често от мен, има тренинг. При нас, като има аварии, работим докато ги отстраним, независимо колко

го голямо: като напрежение, размери и габарити. Всичко това е под тяхната юрисдикция и е тяхна грижа. Основна. И голяма отговорност.

Само един трафопост да излезе от строя и три цеха излизат навън, казва с усмивка и на бързо кафе инж. Мирослав Петров - началник на електроцеха в „Арсенал“. Той, заедно с още 23-ма колеги, както и с главния енергетик на завод 12 инж. Харис Каракинчев и директора на Завод 12 инж. Кънчо Крачанов, са тези, на чието отговорност, действия, преченки, управленски решения и работа се крепи енергийната система на голямата фирма. Габаритите и параметрите, с които работят, са огромни и трудно разбираеми за лайк човек в тази сфера: около 30 мегаватческа електроенергия средно се консумира на час, поддръжка на съоръженията от 110 и 20 киловолта, трансформатори с височина 8 метра и фазомери по 1,20 метра дължина. Това са само част от мащабите, в които и с които преминава ежедневието на тези мъже от електроцеха с най-важната задача: така да поддържат ел. съоръженията, че на практика да минимизират до нула аварии или други смущения по системата. Стане ли нещо таково обаче, имаме 30 минути да реагираме и локализираме аварията, казва инж. Петров, за когото безопасността на работещите във фирмата и тази на хората от електроцеха, е най-важното нещо. Иска се много кураж да влезеш в трафопост с високо напрежение или да работиш с такива мащаби, споделя електроинженерът, за когото няма тайни в ел. системата на „Арсенал“. Не само защото той е човекът, който ежемесечно отговаря, планира и заявява нужното количество ел. енергия за следващия месец, които фирмата да закупи.

Лактиката и аварийната работа по ел. съоръженията на територията на фирмата. Тежка отговорност с хиляди волта напрежение. Отделно от това са и грижите по поддръжката на ел. системите и съоръженията, ВиК комуникациите, свързани с ел. захранване, ел. лабораторията, ел. мрежата и работата по модернизацията ѝ.

Благодарен е на колегата

Част от колектива на електроцеха, работещ с ел. лабораторията

си и пряк ръководител инж. Крачанов, а чрез него и на изпълнителния директор на „Арсенал“ Николай Ибушев и цялата управа, за разбирачкото относно важността на работата им.

В последните две години се направи много по модернизацията на ел. мрежата и ел. съоръженията в „Арсенал“, вложиха се много средства, подмениха се много от старите съоръжения, модернизираха се други, закупи се и се купува нова техника, с която не само нашата работа се облекчава, но като цяло енергийната система на „Ар-

брой е значително намален, казва инж. Петров.

Той и момчетата му в по-следно време имат още няколко повода да идват с желание на работа и да дават всичко от себе си. Първо, управата е оценила по достойнство техния труд. И после - закупува са нови машини - две нови автовиши - електрическа и дизелова, нова електролаборатория, последна дума на техниката, от австрийската фирма BAUR. С нея работят 16 души, които отстраняват прецизно и бързо аварии.

Близо половин милион лева

повече със специфичен климат - „под високо напрежение“, признава с усмивка началник Петров.

Ние работим с високо напрежение, големи волтажи и тук професионалната компетенция на всеки един от нас е от жизненоважно значение, добавя той. Затова и толкова трудно се постъпва там на работа, сега то е синоним на прецизен, защото е важно да си добър специалист. Да ти вярват онаполите.

В последните месеци и година успяхме с колегите да направим добър колектив от

е частът, и разказва, че така започнал и първият работен ден на новата година. Работа до 22 часа заради авария в цех.

Че „Арсенал“ ще е професионалният му пристан, било разписано още в семейството на Миро Петров: покойният му баща, водоводчикът от Завод 6 Йордан Петров е бил дълги години във фирмата, майка му - София Петрова, с десетилетия стаж в АРИЕЛ на Завод 2.

Докато разказва за работа си и на колегите, телефонът на електроинженера не спира да звъни. Във всеки един момент трябва да знам какво става по съоръженията и как работят те, свива в криза усмивка извинението си за накъсания разговор началникът. И става.

За да поеме в поредните задачи от деня. С високо напрежение. Трифазен ток. Какъвто тече в голямата 600-километрова ел. мрежа на „Арсенал“.

Напрежение, пряко и преносно, трудно за съдържане от „цивилен“ мозък. Но пък превърнало се в избрано съзвателно ежедневие за началника на електроцеха в „Арсенал“ и неговите колеги.

Напрежение, без което нито един делник няма да е добър.

Деляна Бобева

Георги Стоев

ВИЖДАМ В СЕБЕ СИ СИЛИ И ВЪЗМОЖНОСТИ ДА ПОМОГНА

Яростен противник съм на вземането на рушвети

Назначенитето му се превърна в новина и събра фокуса на дежурните любопитни критици. Достолетието и достойността, с които поддържа градското ръмжене от кюшетата, не останаха незабелязани от другата част на казанлъшкото човечество. Една особена порода човечество.

Привлече любопитството ни не само с интересната си житейска и професионална биография, но и с открытистостта, сърдечието и достолетието, които изльва. Фин и съдържан човек, който в същото време е широко скроен.

В средата на февруари ще има респектиращ житейски юбилей. Съчетава го с интригуваща виталност, интересен хоризонт от знания и изключително свежа пъстрота: от опит, умения, компетенции, професия, хоби.

От живота си дотук може да напише книга. При това добра.

Трето поколение казанлъчанин е. Дедите му имат старозагорски корени. Носи името на дядо си Георги Стоев, който е бил известен църковен левец в казанлъшките храмове и в Девическия манастир.

Роден в семейство на казанлъшки юрист и родопска акушерка. Израства в София. Баща му е известен столичен адвокат и дипломат от кариерата - Стефан Стоев. Заради професионалните ангажименти на баща си е живял в различни страни в Близкия Изток, Иордания, Ирак, Китай, също и в Полша.

Космополит, който перфектно владее английски и руски и разговорно - арабски.

Пораснал в столицата, но прекарвал ваканциите си в Казанлък. От детството е успял да съхрани сантимента и емоцията си по този край. И му личи. Завършила английска гимназия в София, като именно в този си период някъде се разминава с другата си голяма любов, освен историята и рисуването - цигулката, на която е посетил цели 7 години от живота си. От десетилетията на времето сега споделя, че съжалява за това житейско и музикално разминаване. Свири на китара.

Завършила архитектура, като първите две години от следването си учи в иракската столица Багдад, където баща му е български дипломат, останалите във ВИАС в София.

След „късата“ старозагорска казарма започва работа в НИТИ - Казанлък, където сам избира да дойде заради носталгията и сантимента по родния край. Започва работа като проектиран архитект и именно като такъв е сред проектантите на завода в Шейново, на още куп различни цехове и цехчета на територията на голямата фирма и в страната. Сред личните проекти и архитектурни гордости на арх. Георги Стоев е и инсталацията за нитроглицерин в „Арсенал“. За 70-те години на миналия век шведската система на „Бофорс“ била най-авангардната и безопасна технология.

В професионалната биография на настоящия главен архитект на Казанлък има още един интересен факт: няколко години по-късно приема ангажимент отново в Ирак, където работи като летищен архитект на Багдадското международно летище. Близо 3 десетилетия е бил на различни отговорни постове, свързани с опазването на културното наследство: Инспектората, НИПК, Министерство на културата, където в първия кабинет на премиера Бойко Борисов е и зам.-министрър на културата.

Експерт.

Близо 8 години е и на частна практика. По негов проект е изграден офисът на „Алианц България“ в Стара Загора, в сграда - паметник на културата.

Има две деца, един внук и две внучки. В свободното си време е кулинар. Рисува, кара сърф, обича дългите преходи с колело, поддържа се на изкушението „да си майстори и поправя разни неща“.

Фен е на рока и класическата музика. И всички стойностни неща. Естет. Краде си и време за любимите исторически четива. Космополит и широко скроен човек, с когото светът е на една ръка разстояние. Избрал да работи за Казанлък. След такава биография сам по себе си изборът му е впечатляващ. И някак логично разговарът с новия главен архитект на Община Казанлък Георги Стоев тръгна оттук:

Защо приехте?

- Защото още се чувствам активен и добре подгответ на областта по опазването на културното наследство, а и Казанлък е изключително богат, територията около града има уникално богато културно наследство. Кметът госпоха Галина Стоянова още по мое време, в първия си мандат, като бях зам.-министрър, е идвали при мен. Търсех съдействие да се включат тракийските гробници тук, в Долината на тракийските владетели, в Индикативната листа на ЮНЕСКО. Това е един предварителен списък, в който трябва да влезе кандидатурата, за да бъде разглеждана от ЮНЕСКО. Сега тази процедура е вече почти на финалната права. Моята задача е именно тази: да съдействам за приключването и да помогна за включването на Долината на

тракийските владетели в Листата на световното културно наследство на ЮНЕСКО. Трябва да се използва моментът, докато г-жа Ирина Бокова е генерален секретар на ЮНЕСКО. Има още две години от мандата й. Трябва да се използват този момент и това време. Виждам в себе си сили и имам възможности да помогна.

Вие сте очевидно космополитен човек. Не се ли притеснявате, че тук ще Вие се налагат да решавате малко по-друг тип „по-битови“ в архитектурно отношение проблеми, дори и проганични в някаква степен? Бални.

- Защо да ме притеснява това? Защо тък не? Като млад архитект имах възможност да си остана в София, да градят карьера. Аз покълнах да

доидя тук, тук да правя карьера, в провинцията. Поначало този край ми е много скъп и мил, даже емоционално някак си ме привлича. Идеята да доидя тук в по-напредната възраст дори смятам, че ще ми се отрази и по-добре. И климатът тук е по-хубав. Не мога да понасяна мръснотата в София. Обиколих съм света, но това, което е в София, на моменти ме отвръща. С удоволствие

но града, за да дам категорично мнение. А площадът е добре направен, гаровият също, много добро впечатление ми направиха Розариумът, Музеят на розата, коледната украса. Появили са се, виждам, разни будки, преместващи обекти, които не са много на мястото си, но така е във всички градове. Дребният бизнес трябва да се подкрепи. Има и сгради, които малко ме втрещват и се чудят

цеприятни, да не са метални „контейнери“.

Вие сте петият главен архитект, пред когото ще стои този проблем. Имаше най-различни варианти и предложения в пространството, но до момента - нищо. Металните гаражи продължават да се увеличават.

- Не искам да се заричам от сега, че ще решава този проблем,

бягам от нея, за почти не стоя в София. Мен не ме притеснява провинциалното тесногърье. Предполагам, че вече и клокоти вървят от рода на: „А, бе тоя за какво е дошъл тук. Бивш зам.-министрър? Да печели пари сигурно?“ Дължността главен архитект е пословично от гледна точка на корупционен натисък и взимане на „взятки“, както се казва на руски. Това ми е добре известно, но аз съм яростен противник на това. И бидейки зам.-министрър, никой никога не ми е предложил подкуп. Аз съм яростен противник на вземането на рушвети и тук сигурно ще имам някоя проблеми. Тоест, убеден съм, че някоя ще дойде в кабинета ми с плик. Но ще му покажа вратата, без да ми мигне окото.

Кой е най-големият архитектурен проблем на Казанлък и сериозен проблем дори за инфраструктурата. Хората в града са разделени на две заради тях: на поддръжници и отхвърлящи ги. Трудна е всяка кметска битка с тях.

Вие имате ли визия за решаването на проблема или намерение да търсите алтернативи за справяне със ситуацията?

- Аз не виждам някакъв голем курсур. Градът добре се развива. Кусурът са тези панелни комплекси, които са доста не-угледни, но ще трябва да свикваме с тях, да живеем с тях. Но се появяват много приятни жилищни сгради, индивидуални, на хора, явно, с прилични доходи.

А нямате ли усещането, че някои неща, някои простиранства, са направени без концепция?

- Не съм обхождал още сериоз-

ящо главните архитекти са ги разрешили. Вече видях няколко такива. И то в централната част на града. Законът за устройство на територията дава такива спекултивни възможности - изкуствено да се завишават етажите на сградите, с цел по-голяма застроена квадратура, без това да се счита за етаж. По ЗУТ, като направиш покрив под наклон от 45 градуса, всичките помещения под него не се броят за етаж. Затова ще видите тези странини грозди къщи навсякъде в България. Това е безумие в ЗУТ-а, което е направено чисто спекултивно, за да обслужва интересите на строителните предприятиями. Което и води до появата на такива грозилища по улици на България.

Металните гаражи са друга язва на Казанлък и сериозен проблем дори за инфраструктурата. Хората в града са разделени на две заради тях: на поддръжници и отхвърлящи ги. Трудна е всяка кметска битка с тях.

Вие имате ли визия за решаването на проблема или намерение да търсите алтернативи за справяне със ситуацията?

- Вие дадохте току-що отговор на въпроса - трябва да има алтернатива. Тоест, градоустройствено да се реши въпросът с осигуряването на такива места за паркиране и съхраняване на автомобилите на хората. При това места, които да са по-ли-

но ще го обсъдя с кмета госпожа Стоянова, ще споделя моето впечатление и мнение по въпроса. Преди това ще трябва да обиколя комплексите, където са основно тези метални контейнери. Не мога да съм категоричен, трябва да се запозная в конкретика и на място с проблема. И не мога да ви дам обещание, че ще го решава този проблем, но ще търся алтернатива. Трябва поне места за паркиране да се осигурият, ако не места за гаражи, пак е по-добре от контейнери. Сигурно ще има много голяма съпротива и трябва деликатно да се пипа.

А изоставените красави стари къщи на Казанлък, архитект Стоев? Голяма част от тях са паметници на културата с местно значение. Какво ще правим с тях? Има ли варианти, според Вас, Общината под някаква форма да се намеси, за да бъдат опазени и съхранени?

- Тук има един пример - Оровозата къща, която бе съборена. Не е от Общината, разбира се. Имаше Наказателно постановление от наша страна, в лицето на Министерството на културата, но какво се случи: стигна се до съд и нашето Наказателно постановление падна. Гражданинът, съборил къщата, е състана безнаказан. А къщата бе унищожен, ценен паметник на културата.

Продължава на стр. 7

Георги Стоев

Продължение от стр. 6

ВИЖДАМ В СЕБЕ СИ СИЛИ И ВЪЗМОЖНОСТИ ДА ПОМОГНА

Има и друг случай, на улица „Христо Ботев“ - Сесесиона къща, която е префасонирана и направена на нищо. Да не говорим за цели градоустройствени структури, като занаятчийската улица и източната дъга на площада, която събираяха с танкове през 70-те години на миналия век.

А трябва ли да се продават такива красиви къщи - паметници на културата?

- Законът за културното наследство приема, че недвижимото културно наследство може да бъде всяка възможност: частна, държавна, общинска. Тоест, Общината има право да го продаде, но със задължението на собственикът да поддържа този имот. Това го задължава и Законът за културното наследство и ЗУТ. Министерството на културата е това, което трябва да си върши работата и да викаре по един, разрушил недвижима културна ценност, в затвора. Защото законови възможности за такива санкции има. Една Македония има дори вкарани в затвора за това. Там вкарват в затвора

всеки, който разруши паметник на културата. У нас не ми е известен такъв случай.

От позицията, на която сте в момента, можете ли да бъдете безкомпромисен в това отношение на територията на община Казанлък?

- Считам, че мога да бъда, но със съдействието, разбира се, и на Министерството на културата, на което се надявам. Затова те имат правомощията да санкционират по ЗКН, но и кметовете по същия закон имат право да санкционират и да сезират Прокуратурата.

Вашите основни цели тук? С какви основни задачи седнахте на стола на главен архитект на община Казанлък, архитект Стоев?

- Главната задача на главния архитект е да подпомага кмета при прилагането на политиката по устройството на територията, тоест стриктно прилагане на ЗУТ. В мята случай аз, за разлика от други архитекти, които са допускали да се унищожат паметници на културата в община Казанлък, това нещо ще

го следя много зорко и дори съм разпоредил на моите колеги тук да следят най-стриктно по Списъка с паметниците на културата, последният, изпратен от НИНКИ и, когато дойде преписка или проект за ново строителство в централна градска част, стриктно да проверяват дали в обкъръжението на тази предстояща за проектиране сграда няма паметници на културата. Затова ще следя много стриктно да не се нарушиша средата на паметника. Но и новото строителство трябва да е в контакт с паметниците на културата. Трябва да се контролира и да е в хармония, да не е „мачка“ паметниците на културата. Например, ако застроителният план дава за дадена зона височина до 10 метра разрешена за строителство, тоест 3 етажа, ако в близост до въпросния обект има паметник на културата, който е на 2 етажа, то ние няма да разрешим да строи до максимума, който му позволява законът. Ще се съобразим със ЗКН /Закон за културното наследство/. Това не е стриктно спазвано до момента. Даже в много случаи

и архитектите пропускат, че има в близост паметник и не внасят проектната документация в МК за съгласуване. А това трябва да се прави. Това ще го следя много отблизо.

Голяма част от гражданините се надяват на главен архитект, който ще започне да контролира безобразното строителство и т. н. модернизации и реконструкции по панелните сгради, в това число и остькляванията. Можете ли да сте безкомпромисен в това отношение?

- По отношение на остькляванията е нужна наредба. Нещо трябва да се направи по този въпрос. Не че панелките са прекрасни, но все пак трябва да имат някакъв вид. В София има наредба за остькляванията, но нико един главен архитект не е успял да се справи с това. И да сложи ред. Не съм видял някъде да се премахне такова нещо от Общината. С една наредба не може да се сложи ред, но все отнякъде трябва да се започне. Но ще се опитам, докато съм тук на

работка, да внеса някакъв ред по този въпрос.

Най-близката Ви и най-важна задача?

- Най-важната я казах: включването в Индикативната листа на ЮНЕСКО на Долината на тракийските владетели, защото това ще доведе след себе си много ползи за града и жителите му. И другата важна - реализиране на устройствения план на Долината на тракийските владетели и неговото прилагане. Тези задачи изискват и доста време. Ромската махала също е голям проблем. Не съм виждал друг град с ограждано гето, със стена, за да не се вижда от пътя. Най-близката ми задача е текущата работа всеки ден: преписки, проекти, разрешения за строеж, устройствени планове и т. н.

Комфортно ли се чувства тук?

- Да. Засега.

Деляна Бобева
януари, 2016 година

Продължение от стр. 1

...МЛАДИ ЛЕКАРИ

През седмицата от общинската управа обявиха и друга добра новина: увеличават се парите, които Общината ще отдели през новата година по програмата си „ин витро“ за подпомагане на семейства с репродуктивни проблеми. Вместо 7 хиляди през 2015 г., 10 хиляди лева ще са парите по програмата през тази година.

Парите се заделят на база приет от Общинския съвет Правилник за подпомагане на процедури ин витро на семейства с репродуктивни проблеми на територията на общината и приета за целта Наредба, която се прилага вече трета година. Миналата година с пари по тази програма бяха подпомогнати 5 бездетни двойки с по 1 400 лева за извършване на различни изследвания. През септември се роди и първото ин витро бебе в община Казанлък - Ивайло, чийто родители бяха подпомогнати със средства от местния бюджет по тази програма. През първата година от стартерирането на програмата 20 семейства поискаха финансова помощ за различни изследвания в името на това да им се родят деца.

Общинска комисия от експерти в здравеопазването - лекари и представители на Община Казанлък, разглежда документите на кандидатстващите за помощ. Парите се превеждат по сметка след представяне на документи за направени ин витро изследвания.

С всяка изминалата година се увеличава броят на двойките с репродуктивни проблеми, съобщиха лекари - участници в комисията. Няколкостотин са семействата с подобни проблеми на територията на общината и броят им непрекъснато се увеличава.

На практика всяка 7-ма двойка в страната има такъв проблем, като причините за него са комплексни.

Между 2000 и 5000 хиляди лева излиза една процедура ин витро в зависимост от всеки отделен случай и клиниката, в която се прави.

Деляна Бобева

Хроника

На първо четене, с 28 гласа на общинските съветници, не бе приет бюджетът на Община Казанлък за тази година.

Кметът на общината Галина Стоянова го определи като „реално изпълним, балансиран, без натоварвания за гражданините“.

Бюджет, който ще подпомага относно като приоритетни сфери образоването, социалните дейности, здравеопазването.

От общия размер на бюджета на общината 42 млн. лв., 14 млн. 784 хиляди лева ще са местните приходи. За асфалтиране на улици в града и населените места от общината ще се заделят общо 1 млн. 411 хиляди лева.

Отделно от тези пари ще са 203 хиляди лева за ремонт на четвъртокласната пътна мрежа. Увеличението на тазгодишния общински бюджет е с 8,32% повече от миналогодишния.

Инвестиционната програма на общината тази година, в рамките на строителство, е в размер на 5 млн. 254 хил. лева.

За зимно почистване Общината е предвидила сума от 104 хил. и 600 лв., която включва и остатъка за тази дейност от 2015 година, който е 50 хил. лв.

Почти 1 млн. 252 хиляди лева ще изплаща от бюджета си през настоящата година община Казанлък за погасяване тегленето на два взети банкови заема - Инвестиционният кредит от 2012 година и заемът за погасяване на задълженията към „Тракия Трейд“ по т.н. казуз „Дупката“.

500 хил. лв. отпусна Правителството на България за целево финансиране от държавния бюджет за доизграждане на Музея на розата. Средствата за оборудването на музея ще се осигуряват от Община Казанлък.

Миналата година правителството отпусна 500 хиляди лева за създаването на Музея на розата в Казанлък.

След проведената обществена поръчка за изпълнител на строителните дейности е избран ДЗЗД Обединение „Музей на розата – Казанлък“, като стойността на договора е 1 384 628 лв.

Преди 46 г. Министерският съвет отсъжда Институтът на розата да бъде настанен в мазе, в сграда, построена през 1903 година.

* * * * *

Представителката по български език и литература от Хуманитарната гимназия „Св. св. Кирил и Методий“ в Казанлък Валентина Койчева е единственият учител от Казанлък, чието произведение е включено сред номинираните за творби на учители-хуманитаристи, които ще намерят място в специален Годишен сборник, издаван от издателствата „Анубис“ и „Булвест“.

Есето на Валентина Койчева, изпратено за конкурса и намерило място сред най-добрите в селекцието от над 2 хиляди изпратени произведения, е със заглавие „Петроспективно“.

Валентина Койчева е майка на близнаки - второкласници. Завършила е българска филология. В момента преподава български език и литература на ученици от 7 и 9 клас от Хуманитарната гимназия в Казанлък.

* * * * *

Двама казанлъшки огнеборци са сред Пожарникарите на годината. Това стана известно след провеждането на областния етап от ежегодния Национален конкурс „Пожарникар на годината“.

Намерилите място в престижната национална класация са Христо Георгиев Пеев – старши пожарникар в група ПГ и СД при РСПБЗН – Казанлък и инж. Цветомир Йонков Цонков – инспектор в група ДПК и ПД при РСПБЗН – Казанлък.

Призът се дава на служители с висок принос за осигуряване пожарната безопасност на населението и тяхното имущество през 2015 г. Победителите в тазгодишния конкурс получиха награди от ръководството на Регионална Дирекция „Противопожарна безопасност и защита на населението“.

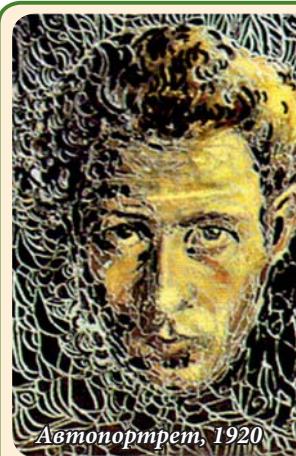
Хрониката подготви: Деляна Бобева

ИВАН МИЛЕВ

НАЙ-БЪЛГАРСКИЯТ ХУДОЖНИК

Дарбата. Иван Милев Лалев е роден на 19. 02. 1897 г. в семейството на Мило Лалев, син на потомствени овчари, строен и напет човек с прозвище Коконата - заради изискаността в стойката и вървежа си. Майката на художника била висока и хубава жена, неука, но надарена с вкус към рисуване и ръчна работа. На тъкани-

Продавал зарзват на ръчна двуколка. Носел балтон, тъкан и шит от майка му, който наричал „сандък“. Не искал да продава картините си, бил самоуверен и с достойнство. Разказват, че розотърговецът Папазов го преследвал да нарисува портрет на съпругата му: „Абе ти си болен от охтика, давам ти един милион да нарисуаш жена

Автопортрет, 1920

„През земята ни мина болярин – богат, самонадеян и смел. Тежко имане носеше той, наследено от далечни, забравени прадеди – девет ковани сандъка с одежди, везани със злато и съльице, девет чешмирови ракли с нанизи, топени в баграта на първата дъга, една златкована ръка, една жадна душа, живяла някога в дъното на коралово море, и едно неспокойно сърце... – тъй би

трябало да почва приказката за Иван Милев...“ – Сирак Скитник.

Иван Милев е роден в Казанлък. Той е един от големите майстори на темперната и акварелна техника в българското изобразително изкуство и един от главните представители на стила сецесион у нас. Смятан е за най-яркия творец на 20-те години на 20-ти век. В чест на художника банкнотата от 5 лв., емисия от 1999 г., е с неговия образ.

той черги, везани покривки и писани велиденски яйца се дивил целият град. Синът потапял в бояните й четка от вълна, омотана на клечка, и шарил стенините на скромната къщичка в Къренската махала. Още като ученик в Казанлъшкото педагогическо училище Милев поразявал учителите си със самодбите си рисунки и организирал „самостоителна“ изложба в Грабово.

В мизерия минал животът му. През 1916 г. бил мобилизиран и зачислен като военен художник в София. На Северния фронт през 1917 г. паднала наблизо граната му причинила нервно сътресение, оставило леко заекване в говора му. Докато бил в отпуск, открыл в Казанлък своя двудневна изложба. От 1919-1920 г. бил учител в с. Горски извор, Хасковско. Междувременно рисувал декорите за театралните представления в родния си град. Обсебен от мечтата да учи, пестял всяка стотинка и дори не смеел да си купи обувки, а ходел с нальми. Казвал: „Трябва на всяка цена да стана художник, ако ще би да загина от глад“.

През 1920 г. е приет в Художествената академия. Бил хубав млад мъж, рус и къдрокос, с високо чело и големи умни очи, с фини черти, но от недояддане се превърнал в „живи мощи“, спомнят си съвременници. Основната му храна била хляб и чай.

ми и с тези пари да отидеш да се лекуваш“. Художникът отвърнал: „Аз жена ти няма да нарисувам, защото е бела, грозна и с мустаци!“.

Като студент работел като илюстратор и карикатурист,

рисувал корици на книги,

направил три самостоятелни изложби. Една от тях посетил и Александър Стамбо-

наследство, отразено и в картините му, са дневникът „По пътя на страданието“, стиховете и прозата му, а писмата му от фронта били истиински есета. „Иван Милев в своите произведения вече почува поет, отколкото художник“ – смята А. Протич.

Художник-декоратор. През 1925 г. завършила академията, специалност Декорация при проф. Ст. Баджов, с отличен за дипломната си композиция „Париж“, а за творбата си „Крали Марко“ получава Държавна награда за изкуство. Назначен е за художник на Народния театър, където създава нова сценографска стилистика в българския театър. Декорите и костюмите му били истински живописни решения. Преобразявал всичко край себе си - дори квартирана си в Боруцица, с подходящ климат за гръдоболни, както и семействата си стая по-късно, той превърнал в истински галерии от изящни стенописи. Сред блестящите му стенописи са тези в Стайновата къща в Казанлък, заради които през 1979 г. е обявена за паметник на културата.

Най-българският художник. Така наричат Иван Милев. Смятати го за самороден талант с неповторим стил: повлиян от сецесиона и дълбоко свързан с народните традиции и иконописта. Рисувал бързо - с гваш и акварел. Работел в различни жанрове на живописа, създавал фигуранни композиции, пейзажи и портрети. „В новата българска живопис едва ли има художник „по-наш“ от Иван Милев“, пише Сирак Скитник. Негов неизчерпаем извор на въдъхновение били народните песни и обичаи, народните традиции и иконописта.

Наистина Милев е спечелила няколко конкурса за красота в Европа. Художникът бил запленен от нея, а тя – привлечена от яркия му талант.

За да сложи край на градската клюка и да оправдае посещенията й в ателието му, Орозов му поръчал да нарисува неин портрет. Милев представил Анна като Ахинора – жената на хан Аспарух. Спуснал тюл пред половината от лицето й, но по огромните зелени очи съвременниците безпогрешно разпознали прототипа – Анна Орозова, останала в съкровищницата на българската живопис като Ахинора – един от най-загадъчните женски образи...

С Катя. Оперната певица Екатерина Наумова била рядом културна жена. Вис-

борбите на народа след войните, Септемврийското въстание /1923/ и атентата в храм „Света Неделя“ /1925/. Раждат се нови, драматични нотки в картините му: „Нашите майки все в черно ходят“, „Разлятие“, „Септември 23“, „Пиета“, „Шуми Марика окървавена“...

За писателката Анна Каменова той бил „младежът, който винаги се бунтуваш“. Фани Попова-Мутафова го нарича „загадъчен метеор в нашето изкуство“. А писателят Константин Константинов споделя, че това, което художникът искал да рисува, било „винаги в гигантски замисли, огромни платна или фрески“.

Изследователите са категорични: Иван Милев е най-ярката фигура в изкуството на 20-те години на 20 век.

Загадъчната Ахинора. Въпреки бедността и болнавия си вид, Милев бил харесван от жените. „Беше много рус и хубав“, пише Ламар. В Казанлък се носела пикантна мълва – непотвърдена, но и неотречена: за връзка между художника - на 28, и блестящата красавица Анна Орозова - на 26, съпруга на розотърговеца Ал. Орозов. Тя била умна, властна, богата и образована, владела чужди езици, посетила различни столици, спечелила

няколко конкурса за красота в Европа. Художникът бил запленен от нея, а тя – привлечена от яркия му талант. За да сложи край на градската клюка и да оправдае посещенията й в ателието му, Орозов му поръчал да нарисува неин портрет. Милев представил Анна като Ахинора – жената на хан Аспарух. Спуснал тюл пред половината от лицето й, но по огромните зелени очи съвременниците безпогрешно разпознали прототипа – Анна Орозова, останала в съкровищницата на българската живопис като Ахинора – един от най-загадъчните женски образи...

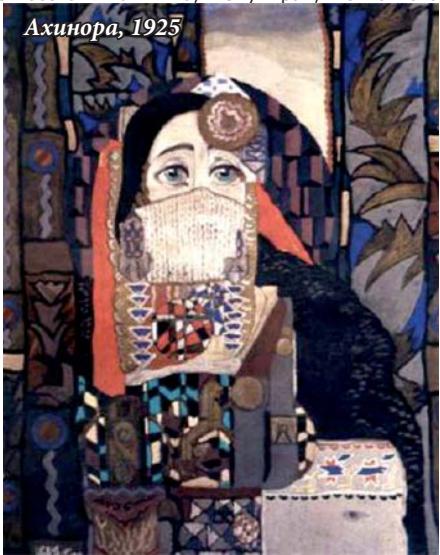
С Катя. Оперната певица Екатерина Наумова била рядом културна жена. Вис-

ка, стройна, бяла и черноочида. Дъщеря на военен лекар, завършила консерватория и философия в Германия. Оженили се през 1925 г., след като той се завърнал от лечение във Виена. Били много щастливи. Заради художника Катя се отказала от кариерата си, станала му не просто съпруга, а другар и меценат. Родила се единственствената им дъщеря Мария, която става талантлив архитект. По-късно тя ще напише: „Не помня баща си, нито гласа му, нито ласката му. И ще припомните му: „Ако детето ми има никаква дарба, с камшик ще го бия да работи – пет пари не струва дарба без труд..“.

Разказвали й, че работният му ден започвал със „свещен“ ритуал: измит, избръснат, сресан, облечен с бяла риза... Брачният живот на родителите й бил трагично кратък – 16 месеца.

Прекършена младост. „Az се озвърявам при мисълта, че умирам, че толкова

Ахинора, 1925

Нашите майки все в черно ходят, 1926

зямета и селяните, които за него били светци. Милев пръв и единствен нарисувал българското селско християнство, отразил душите, нравите и надеждите на хората. Основните му герои са овчари, жътвари, гъдулари, гайдари, кавалджии, приказни герои: „Гъдулар“, „Селска мадона“, „Овчари“, „Зимна приказка“, „Танци“... С високо майсторство претворил образите и на националните герои, отразил

много искаха да направя, че толкова много можех да направя!“. В бешислен гняв и отчаяние Иван Милев отсънавал края си, подщиндал заради мизерията и липсата на пари да се лекува. Умира от инфлуенца – грип на 25. 01. 1927 г., малко преди да настъпи 30 г. Месец по-късно е уреден на негова изложба в Тръпковата галерия.

Днес творби на Иван Милев са показани в НХГ, в галерите на Казанлък, Стара Загора, Шумен, Сливен и др. градове, в частни сбирки.

Мария Рашкова

Източници: Енциклопедия на изобразителните изкуства в България, БАН; „Казанлък в миналото и днес“, публикации на Й. Трополова, Вл. Свintila, Р. Маринска и др.

За връзка с редакторите на "Трибуна Арсенал":

Редакция: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com

Деляна Бобева: 0882 98 70 13, e-mail: didab@abv.bg

Диана Рамналиева: 0882 98 70 14, e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg

Мария Рашкова: 0882 98 70 12; Първолета Петкова: 5 74 55